

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2025 FÖR BRUATORPSÅN, GRISBÄCKEN OCH BRÖMSEBÄCKENS VATTENRÅD.

STYRELSEMÖTE & ÅRSMÖTE

Under året har två styrelsemöte genomförts och ett årsmöte. Under årsmötet var Lyckebyåns vattenråds ordförande Bo Sunesson och vattensamordnare Sofia Persson inbjudna för att berätta om hur de jobbar i Lyckebyåns vattenråd och Lyckebyåns avrinningsområde samt hur de jobbar med LOVA medel.

HEMSIDA

Vattenrådet har en hemsida som Kalmarsundskommissionen administrerar domänen, vattenråden i länet ansvarar för sina respektive hemsidor. Uppdateringen av hemsidan pågår kontinuerligt. Hemsidans adress <https://bruatorpsan.vattenrad.se/>.

SAMARRANGEMANG

Arrangemang genomförs tillsammans med Kustmiljögruppen och kommunen. Inför arrangemangen så marknadsförs aktiviteter minst på vattenrådet och kustmiljögruppens hemsidor samt med utskick till de e-postadresser som medlemmarna har uppgett. Ofta är även Naturskyddsföreningen delaktiga i spridningen av aktiviteter för de aktiviteter som är återkommande via deras medlemsinformation.

BERGKVARADAGEN, KRISTI HIMMELSFÄRDS DAGEN 29/5.

Vid årets Bergkvaradag samordnade vattenrådet och Kustmiljögruppen så att vattenmodellen kunde visas upp. Kalle och Stefan som är pappor till modellen var på plats för att visa och diskutera. Vattenmodellen visar 2 vattendrag där det ena är utdikat, räta, kulverterats och förändrat av människan medan det andra vattendrag inte har förändrats av människan. Modellen belastas och modellen visar på det sättet hur vattendrag fungerar vid lite och mycket vatten beroende på hur vattendrag ser ut/ har förändrats. Visningen gav många diskussioner och många a-ha upplevelser. Vi ser fram emot att arrangera fler möjligheter för att visa vattenmodellen.

Figur 1 Bergkvaradagen

HÖSTBÅL 30/8

Höstbålet genomförs varje år, sista lördagen i augusti kl. 20:30. Grunden till höstbål är en äldre tradition som kommer från de Baltiska staterna, Finland och norra Sverige. Ett uppsving fick denna tradition när Åbo var Europas kulturhuvudstad 2011. Då de tog initiativ till att sprida traditionen vidare. Numer tänds bål runt vårt innanhav och Östersjöns miljö står i fokus. Höstbålet genomfördes på Nötholmen/Södra Kärr. Det var en blåsig men vacker sensommarkväll med många diskussioner och funderingar. På plats var 25–30 personer, majoriteten boende i närområdet. Utöver diskussioner och funderingar genomfördes tipspromenad och besökarna bjöds på grillat.

Figur 2 Höstbål

Förutom inbjudan via epost till medlemmar, informationstavlor, hemsidor (Vattenrådets, Kustmiljögruppens och i Naturskyddsföreningens program) så hade även miljöföreningens representanter kontaktat sina medlemmarna.

HÅLLBARHETSVECKAN

(veckan 38, plus helgen vecka 37)

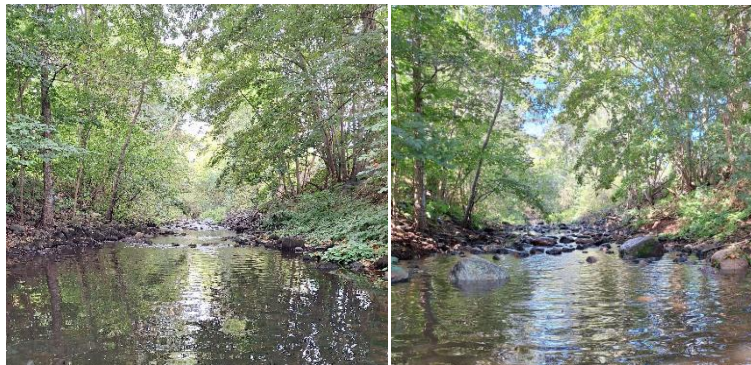
Hållbarhetsresa 13/9. Årets hållbarhetsvecka inleddes med en bussresa första stoppet var i Hallasjö, här pågår ett LONA-projekt för att återvåta Hallasjö. Åtgärderna består av både större och mindre åtgärder för att återvåta Hallasjö. Vägföreningens medlemmar berättar och visar genomförda åtgärder. Bland annat har markavattningsföretag lagts ned, dike har pluggats, utredningar och diskussioner pågår för att återställa vattennivåerna i Hallasjön.

Stopp 2 var vid Kvilla Haget här har en våtmarks utlopp restaurerats, både för dess funktion samt för att fisk ska kunna vandra. En våtmark har skapats genom att ett dike lagt igen. Vid de båda stoppen bjöds deltagarna på förtäring i frukost och fika. Sammanlagt deltog 14 personer i aktiviteten.

Figur 3 Hållbarhetsresa.

Biotopvård 15–17/9 genomfördes biotopvård i Bruatorpsån. Från Bruatorps kvarn, nedströms bron. Annonsering gjordes men inga externa deltagare deltog. Arbetet utfördes både med maskin och för hand. Stenar ifrån kanterna, placerades ut för att skapa en mer varierande åsträcka. Majoriteten av de träd som låg över åfåra flyttades in till kanterna. En rejäl ask behölls, som ligger över vattenfåran. Då nyttan att asken ligger kvar bedöms idag som större än risken, dock håller vi koll på denna så att ingen dämmande effekt uppstår.

Figur 4 Före och efter genomförd biotopvård.

Invigning odlingslotter på Malmen 19/9.

Under hållbarhetsveckan bjöd vi på lunchkorv i samband med att nyanlagda odlingslotterna på Malmens i centrala Torsås invigdes. Vattenrådet och Kustmiljögruppen provade ett nytt sätt, att delta i en oväntat/annat sammanhang. Vi delade ut informationsblad om vattenrådets och kustmiljögruppens aktiviteter samt diskuterade vattenhållande åtgärder. Detta bidrog till kontakt med markägare som är intresserade av vattenhållande åtgärder.

Figur 5 invigning av odlingslotter på Malmen.

SKRIVELSER, SAMVERKAN, UTBILDNING, MM

2026-06-30 lämnade Vattenrådet ett yttrande gällande solcellspark Ängens. En park på 273 ha mitt i Grisbäckens avrinningsområde och Grisbäcken sträckning.

16/9 var vattenrådet inbjudna till Torsås kommuns fullmäktigemöte för att berätta om vattenrådets arbetet.

Samverkan med Kalmarsundskommissionen bland annat vid slutkonferens Lova fortsatt leva.

DELAKTIGHET I TORSÅS KOMMUNS PROJEKT

LOVA FORTSÄTT LEVA

Samverkan projekt med Kalmar, Mönsterås, Borgholm och Mörbylånga. Fokus ligger på att väcka dikningsföretag för att arbeta med vattenhållande åtgärder och vattenbalans. Drivs via HS som har handlats upp. I Torsås fokuserar vi på samordning gällande vatten, och vilka vattennivåer vi har i Grisbäcken. Rapport har inkommit. Deltagande vid slutkonferensen 13/11.

LOVA RESTAURERA ANLAGDA VÅTMARKER.

Startades 2022 och avslutas efter förlängning vid flera tillfälle 31/10 2026. I projektet ska 2–3 anlagda våtmarken restaureras för att öka de positiva effekterna som en våtmark bidrar till. Planering har påbörjats. Om allt går väl så genomförs förbättrings åtgärder under sensommaren 2026. Blir då 2 våtmarker som kan restaureras. Utöver restaureringen ska en enklare checklista sammanställas, för att den som är intresserad, utan expertkunskap ska kunna inventera och få en uppfattning om våtmarken är funktionell eller ej.

VÅTMARKER I TORSÅS 2025 - 2028

LONA projekt beviljades dec 2024. Fokus ligger på att stötta privatpersoner som har mark och tankar att man vill restaurera/anlägga någon typ av vattenhållande åtgärd.

Fokus ligger i första hand på att restaurera områden som tidigare varit våta och åtgärder som inte endast anläggs genom schaktning. I ansökan ingår flera åtgärder som har tagits fram under 2024 och 2025 där vattenrådet har varit med och finansierat en del av konsultens tid för framtagande av underlag. Detta arbetar fortsätter med hjälp av upphandlad konsult. I projektet ingår att ta fram underlag för 8 åtgärder och anlägga 5 av dessa.

MILJÖÅTGÄRDER I SAMVERKAN, PROVTAGNING

22 oktober 2024 påbörjade vattenrådet, Kustmiljögruppen och Torsås kommun ett samarbete med provtagning av diken och vattendrag som mynnar ut till kustvattnet som sedan tidigare inte ingår i någon ordnad provtagning.

Kustmiljögruppens medlemmar utför huvudsakligen provtagningen. Vattenrådet står huvudsakligen för kostnaderna för analyserna. Torsås kommun genomför huvudsakligen samordning av provtagningen, deltar i provtagningen, och summerar arbetet.

Sammanlagt provtas 23 platser. Planerat att genomföra provtagning minst 2026 ut.

Kostnaden/ år beräknades inledningsvis kostna > 20 000/ år. För 2025 då var kostnaden ca 10 000 kr. Av sammanlagt planerade 73 prover har 26 prover inte tagits, då vatten saknats.

Under 2025 har proverna tagits i februari 2025, april 2025 och oktober 2025. Analyser som analyseras är Total Kväve, Total Fosfor, pH, Odlingsbara mikroorganismer 22°C, Koliforma bakterier 35°C, Escherichia coli. För resultat, hänvisar vi till sammanställningen från provtagningen, som inom kort kommer vara tillgänglig.

Ett av målen är att med hjälp av analyserna ska vi kunna prioritera i vilka områden som det behöver genomföras åtgärder eller ev. utredas mer och vilka områden som vi kan prioritera bort, där det just nu inte krävs några åtgärder.

Målet är också att genom delaktighet ökar också intresset och kunskapen om läget i våra vatten och viljan att göra mer.

MYCKE PÅ GÅNG.

I september 2025 beviljade länsstyrelsen Torsås kommun en 50% tjänst för att öka åtgärdstakten för att MKN vatten ska uppnås. Under december 2025 lämnades ett LONA projekt in som beviljades som påminner om LONA Våtmarker i Torsås 2025–2028. Här är målet att planera för 10 vattenhållande åtgärder och genomföra 8 av dess. En ansökan om biotopvård i Bruatorpsån och Grisbäcken har godkänts, planeringen har påbörjats för att lämna in en LOVA ansökan med fokus på kustmiljön där Kustmiljögruppen och Kärrabo miljöförening är projektägare.